

תולדות הרב הגאון ר' יעקב יאזעף זצ"ל.

בעיר טאווריק במחוז קאנונא נולד על ברכי העוני ר' יעקב יאזעף בר' דוב בער: כרבים מיושבי המדינה ההיא אשר כבוד תורת אל חי יקר בעיניהם מכל חסדה, היה אבי ר' יעקב גם הוא, ותהי מישאת נפשו לראות את בנו עושה חיל בלמודים מיום אל יום, ויקו כי בימים יבואו ישב על כסא למשפט ויהי רב על הצדה. אף מטולם לא עלה על לבו כי הנער הזה יגדל להיות מורם מעם ושמע תורתו יצא בכל הארץ.

ר' יעקב יצק מים על ידי הגאון ר' הירשל ליב ראש ישיבת עיר זואקאזשין אשר בקרב ימים הכיר כי פרכה בו וכי יהיה לגאון ולתפארת לישראל. ויאהב ר' ה"ל את ר' יעקב ויקרבהו ויהי אתו תמיד גם אחרי כן חק הלמוד וישתעו יחדיו. אז הוחל לקרא בשם "יעקב חריף". ר' יעקב נשא אשה בעיר סלאבאדקע הקרובה לקאנונא. ואף כי היה גדול בתורה בימים ההם, בכל זאת, גם אחרי קחתו אשה, שמע לקח מפי הרב ר' ישראל סאלאנטער זצ"ל אשר היה אחד מגדולי התורה. בהיותו את ר' ישראל סאלאנט יצא שמו בכל הערים סביבות קאנונא. אז נקרא ר' יעקב להיות רב ומורה לעדת ווילאן, עיר מצער, והגאונים ר' ישראל סאלאנט ור' הירשל ליב סמכו את ידם עליו. מוויילאן בא יורבורנה ומשם זאנערה, עיר מפוארה בלומדיה ומשכיליה, ורבניה, ובהגיע תור לבחור מגיד לעיר ווילנא, עיר ואם בישראל, היו עיני כל עדת ווילנא על ר' יעקב חריף.

הנה לדעת כי בוויילנא רב הכולל אין, רק המגיד יקח עמדתו. הוא המטיף, הוא המורה ואחרי דבריו לא ישנו רבבות אלפי ישראל. אם המגיד יקרא צום על הארץ, כלם יענו בצום נפשם

כמו ביום הכפורים; וכי יצוה דבר אל איש אחד או על הקהל לא יסורו מן המצוה הזאת ימין ושמאל. שר העיר אמר פעם אחת: מי יתן והיו דברי נשמעים אף החצי מאשר ישמעו דברי המגיד מוויילנא.

ויצא שם ר' יעקב חריף בכל ארץ רוסיא ושמע תורתו עבר ים. וכאשר אנדת הקהלות עיר נויאָרק נמרה והחליטה לתת רב הכולל אלוף לראשה זה ארבע עשרה שנה ותחל את פני הר' יעקב יאזעף לשום את המשרה הזאת על שכמו. אף כי יקרה בעיניו שבתו בוויילנא באהבתו את העיר וסביבותיה אשר שם גדל ויהי לאיש, וכי רבים היו אוהביו ומוקיריו אשר תמכו בימינו לעת מצא — בכל זאת תשוקתו לרעות את עמו תורה ואמונה בארץ החדשה גברה על כל אלה, וידרש לשואליו. ביום הישבת בשביעי לחדש דזשולייא 1888 בא באניה "אללען" בחוף האַבאָקען. אף לא ירד מהאניה כל היום ההוא ולעת הערב קדמו פניו בכבוד והדר כאשר נאה לגאון כמוהו. גם כה"ע אשר בארץ ספרו כבודו וירוממוהו בלשונם. למחרת היום ההוא נהיה לרב הכולל בעיר נויאָרק. בימים האלה הוציאו לאור בוויילנא את ספרו "לבית יעקב" ויהי לכסף מוצא — והוא גם הוא הוסיף עליו פעם בפעם מאשר העדיף משכרו — לשלם את נשיו לחוננים ומלויים שם.

אחרי כן חלה ר' יעקב את חליו אשר מת בה ובעלי הקהלה שכחוהו ויקפצו ידם ממנו. ר' יעקב היה נגוע ומכה אלהים כאיוב אבל שלשה רעים לא היו לו. במותו קוננו לו ויספקו כף בידם כי את אשר אבדו אין להשיב.

ת. נ. צ. ב. ה.
מאת המתאבל.